

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4887 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4887 CORTLANDT.

NO. 215. — ŠTEV. 215.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 14, 1910. — SREDA, 14. KIMOVCA, 1910.

VOLUME EIGHT. — LETNIK EIGHT.

Iz delavskih krogov. Strajk železničarjev.

Uslužbenici na Southern Pacific železnici groze s splošnim štrajkom.

STRAJK DELAVCEV TOBAČNE TOVARNE V TAMPI.

Med premogokopi in lastniki premogovnikov v državi Missouri bode prišlo do poravnave.

Houston, Tex., 13. sept. Nad 1000 uslužbencev od Southern Pacific železnice je bilo pred 10. dnevi stopilo v štrajk. Vsled pogajanju z vodstvom železnic se sicer spet nastopili delo, ali konference med delavskimi voditelji in vodstvom železnic se nadaljujejo in če se ne dosežejo sporazumljivca, se bude proglašil splošni štrajk vseh železničnih uslužbenecov.

Tampa, Fla., 13. sept. Nad 15,000 delavcev v tobačnih tovarnah je na štrajku. Delave zahtevajo zvišanje plače. Strajkajoči delave so napadli nekega stavkokaza in ga tako preteplili, da je na dobrjenih poškodbah umrl. Na Seaboard Line Station so stavkarji napadli delave, ki so skladali tobak. Policia je nakladače komaj ubranila pred razburjenimi stavkarji.

Kansas City, Mo., 13. sept. Lastniki premogovnikov na jugozapadu so napadli pogodbo, katero so bili začetniki delavcev in delodajalev v minulem tednu osnovali. V četrtek se vrši konvent premogokopov, kateri bode pogodbo tudi sprejeli in nato hode 35.000 delavcev približno z delom. Štrajk je trajal več mesecev.

ZRAKOPLOVEC

HAMILTON PONESREČIL.

Peškodbe so bojda smrtnonevarne.

Amerikanski zračnoplovec Charles H. Hamilton, ki je mesec junija bil uspešno potelj z Philadelphia, Pa., v New York in nazaj, je v Saermenito, Cal., ponesrečil. Pri poletu na Star Fair Grounds je padel s preeejšnje visocine na tla in se smrtnonevarno poškodoval. Nad 20.000 glavalev je bilo navzočih, ko se je nešrečno pripeta.

Hamilton je dvakrat padel na tla; prvakrat je bila le njegova mašina poškodrena, njenemu pa se ni nicesar zgodilo, drugočrati pa je padel pod stroj in zadobil tako težke notranje poškodbe, da je malo upanja, da bi ga ohranili pri življenju. Nesreča se je pripeta vsled tega, ker je krmilo stroja se ustavilo in prenehalo delovati.

Strašna noč na morju.

Harold Edvard iz Patchogue in Wilis Post iz New Yorka sta se v sohotu peljala s čolnom iz Patchogue v Bay Shore. Ko sta se vračala domov, se je čoln prevrnil in ona sta se celo noč z rokami držala za čoln, dokler jima zjutraj ni prišel na pomoč neki ribič. Edvard se je nezavesten zgrudil v ribičev čoln. Ribič ju je spravil potem z vlakom odpeljal v bolnico.

California praznuje šestdesetletnico združenja z Zjed. državami.

13. San Franseisa, Cal., se poroča:

Z veliko navdušenostjo se praznuje šestdesetletnica združenja države Kalifornije z Zjed. državami. Parada, ki se je vršila, privabila je na tisoče v tisoče ljudstva iz vseh krajev države v mestu. Vsi narodi so bili pri paradi v svojih narodnih nošnjah zastopani.

Avstrijska dobrodelna družba v New Yorku.

Zapisala je avstrijsko vlado višje podpore, da more naselniški dom urediti po zahtevah amerikanske naselniške oblasti.

ŽELI 40,000 KRON LETNE PODPORE.

Družba še vedno nima svojega zastopnika na Ellis Islandu.

Avstrijska dobrodelna družba, ki vzdržuje v New Yorku svoj naselniški dom, obrnila se je do c. kr. trgovskega ministerstva s prošnjo, da se jo dozdražja letna podpora od 20.000 K zviša na 40.000 K, da bude mogla svoj naselniški dom urediti in voditi takoj, karor to zahteva amerikanska naselniška oblast na Ellis Islandu.

V dotiški prošnji opozarja družba avstrijsko vlado na bogato opravljeni dom ogrske dobrodelne družbe v New Yorku, ktera dobiva od ogrske vlade 50.000 kron letne podpore. Ogrske morejo vsled izdatne podpore ogrske vlade s svojim naselniškim domom ponašati. Ugleđ Ogrov med Amerikanec je tudi večji, kakor pa ugled Avstrijeve.

Nedostatki v avstrijskem naselniškem domu, Etare je naselniška oblast grajala, so bili vodstvu znani, ali družbi je manjkalo sredstev, da bi te nedostatke bila odpraviti mogla.

Znan še ni, ako je avstrijska vladu ugodila prošnji družbe ali ne, toda želeti je, da bi se to zgodilo v interesu ugleda avstrijske kolonije. Družba še zdaj nima svojega zastopnika na Ellis Islandu, kar bi bilo v interesu priseljencev iz Avstrije nujno potrebno.

Iz poročila o delovanju družbe izvidimo, da je leta 1909 dobitilo v naselniškem domu 16,479 objektov prenočišča, 34.690 prosto hrane in 6,495 so se preskrbeli službe. Od priseljencev, ki so našli v tem domu zavjetja, je bilo 90 odstotkov Slovanov in od teh je bilo 75 odstotkov Poljakov.

POD RAZVALINAMI.

Eden mrtev, dva težko poškodovana.

Na vogalu Houston St. in Bowery v New Yorku se je podrla stena štirinadstropne hiše, padla na cesto in posulda tri pasante. Mrtev je Fred Szek, stan. št. 319 izčrpa 88. cesta, poškodovana pa sta 50letni William O'Brien, stan. št. 358 Bowery, in Maria Kopceky, stan. št. 300 izčrpa 76. cesta. Poskodovanca so prepeljali v bolnico.

California praznuje šestdesetletnico združenja z Zjed. državami.

13. San Franseisa, Cal., se poroča:

Z veliko navdušenostjo se praznuje šestdesetletnica združenja države Kalifornije z Zjed. državami. Parada, ki se je vršila, privabila je na tisoče v tisoče ljudstva iz vseh krajev države v mestu. Vsi narodi so bili pri paradi v svojih narodnih nošnjah zastopani.

Denarje v staro domovino

poliljame

za \$ 10.35	.....	50 krom.
za 20.50	.....	100 krom.
za 41.00	.....	200 krom.
za 102.50	.....	500 krom.
za 204.50	.....	1000 krom.
za 1020.00	.....	5000 krom.

Poštarna je višota pri teh svetkih denarjev načrtana sveto popolnoma izplačajo bres vinjar oblikite.

Naše denarne pošiljalne izplačuje c. kr. poštni kranilni urad v 11. do 12. dnev.

Denarje nam podati je najpričutnejše do \$25.00 v gotovini v pripravljenem ali registriranem plenu, večje meseca po Domestic Postal Money Order ali na New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, Ohio

Amerikanske zadeve. Demokrati zmagajo.

Zvezna velika porota v Chicagi je dvignila obtožbe proti članom truda za meso.

RAZMERE V AMERIKANSKI AR-MADI.

Roosevelt bode predlagan predsednikom republikanskega državnega konventa.

Portland, Me., 13. sept. Pri volitvah v državi Maine je zmagal demokratični kandidat za guvernersko mesto colonel Plaisted nad republikanskim kandidatom, dosedajnim guvernerjem Fernaldom. Demokrati so si tudi od štirih sedežev v kongresni zborovici priborili tri in dobili večino svetilko z rdečo lučjo znamenje, da ustavi. Chauffer je ustavil, mislec, da je na cesti kakša nevarnost za avtomobil, ki so bili v tem trenutku je ugasnila luč in iz grmovja sta skočila na cesto dva razbojnika z revolverjima v rokah ter zahtevala, da vzdignejo vsi trije potniki, ki so bili v avtomobilu, roke kvišku in da izstopijo iz avtomobila. Medtem, ko je eden ropar z revolverjem strahoval potnike, je drugi njim preiskal žepe in nabral \$175 v gotovini. Ure, ktere je tudi pobral, se ceniča na \$400.

Washington, 13. sept. Generalni nadzornik zvezne armade Garlington je priobčil poročilo o razmerah v zvezni armadi. Iz poročila sledi, da je topništvo v sedanjem stanju neporabno, da so transportne naprave še take, kakor za časa meščanske vojske in da primanjkuje častnikov. Infanterija je izvrstna in dobro izveščana v rabi orožja, ali je malo sposobna uporabljati naprave v svrhu monopolizirjanja mesne trgovine.

Washington, 13. sept. Generalni nadzornik zvezne armade Garlington je priobčil poročilo o razmerah v zvezni armadi. Iz poročila sledi, da je topništvo v sedanjem stanju neporabno, da so transportne naprave še take, kakor za časa meščanske vojske in da primanjkuje častnikov. Infanterija je izvrstna in dobro izveščana v rabi orožja, ali je malo sposobna uporabljati naprave v svrhu monopolizirjanja mesne trgovine.

Plen sta spravila roparja v ruto in nato je stopil jeden roparjev na stran, da so potniki spet lahko vstopili v voz. To prilik je porabil potnik J. W. Towsley iz New Yorka, da je pobral kamen in udaril enega roparja, ali drugi mu je takoj prisločil. Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano je iz maščevanja umoril newyorškega detektiva.

VELIKA SENZACIJA V ITALIJII.

Nad 300 članov zloglasne kamore je bilo arstovanih in se nahaja pod ključem.

Rim, 13. sept. Tajnost, ki je obdanja umor newyorškega detektiva Petrosina, je vzdružil 300 članov zloglasne kamore Enrico Alfano

Ukorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRAN MEDOŠ, 3483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURJ L. BROŽIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajnik: MAKS KERŽIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsednik nadzornega odbora, 1700 E. 28th St., Lorain, Ohio.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 841, Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115 — 7th Mr., Calumet, Michigan.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Burdine, Pa.
IVAN MERHAR, drugi porotnik, Bx 85, Ely, Minn.
STEFAN PAVLIŠIČ, tretji porotnik, Bx 3 Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 North Chicago Street, Joliet, Ill.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA."

Z A P I S N I K

OSMEGA GLAVNEGA ZBOROVANJA JUGOSLOVAN. KAT. JEDNOTE
pričeni 6. septembra 1910. v Denver, Colo.

Popoldanska seja. (7. septembra).

Predsednik otvoril sejo z molitvijo.
Preberjejo se imena uradnikov in delegatov; Navzoči so vsi.
Preberete se zapisi o popoldanskih sejih. Brat Frank Mehle popravi zapiski in te glede društva, ki so pripravila parodo in sprejem delegatom, kar bi se imelo glosati Denver, Colo. mesto Pueblo, Colo.

Potem se nadaljuje delata glede razrednih asesmentov in traja do 2.30 ure popoldne. Sklene se glasovanje po listkih. Za asesment po razredih je bilo od-lanih 54 listkov, za stari asesment pa 31 listkov.

Predlog se izvolitev pravilnega odbora 15 mož, ki naj bi pravila razmerovali glede asesmentov in podpor ter poročali zboru. Se sprejme.

Za ženske se tudi napravi asesment po razredih.

V pravilni odbor so izvoljeni: Frank Marolt, John Putz, Math. Šober, John D. Puhek, Frank Virant, Ivan Klemenc, Frank Šiffrar, Josip Cvetkoš, Anton Gregorič, John Starha, Anton Janaček, Frank Rožanc, Frank Ermen, John Hribenik, John Starich. Temu odboru se doda tudi tajnik, kot avtunik. Pravljaga se, da bi ta odbor bil ob enem tudi pravni odbor. Se sprejme. Odmor deset minut.

Po odmoru.

Glavni tajnik prične s čitanjem pravil. Charter se odloži in spremeni, ke bodo nova pravila spremenjena.

Predlog, da se točki pravil ne berejo ampak le oglašijo delegatje, ki zelo sprememb, je bil zavrnjen.

Drugi predlog, da se čitajo pravila člen za členom, je sprejet.

Člen I. k točki drugi se ima dodati: "pri glavnem zborovanju".

Člen II. ostane neizpremenjen.

Člen III. točka 13 se ščrta.

Člen IV. se doda: "velika mesta so izvzeta".

Člen V. se ves črta.

Člen VI. k točki 24 se doda: "Gospodarski odbor treh članov."

Točki 31 se doda, da novo izvoljeni uradniki nastopijo svoje mesto dne 1. januarja leta po zborovanju.

K točki 32 se doda, da mora biti vsak glavni uradnik J. S. K. J. državnik Združenih držav.

Citajo se došli brzozaji:

Little Falls, N. Y. 6. septembra.

Cenjeni gg. delegatje J. S. K. J. V imenu celega društva št. 53 vas prosimo deluje v korist Jednote in naroda; našega delegata Frank Rožanca prosimo da ne pozabi, kar smo mu pri seji naročili. Pozdrav navzočim delegatam.

John Primožič.

Chicago Heights, Ill. 7. septembra.
Ziveli uradniki in delegatje J. S. K. J. Želimo vam dober uspeh; blagovljiv no budi vaše dejo.

Jakob Kovač in Andrej Bajuk.

Zdravstvujte bratje delegatje. Delujte složno, ker tam je moč. Delujte v prospahu naši slavnih Jednot.

Društvo sv. Jožefa, št. 30.

Aspen, Colo. 7. septembra.
Dragi delegatje mi vam vočimmo srečo pri vašem delu in upamo dober uspeh. pozdravom:

Društvo sv. Barbare.

Calumet, Mich. 6. septembra.
Odbor in delegat J. S. K. J. želimo najboljši uspeh.

Katarina Klobučar članica.

Claridge, Pa. 7. septembra.
Cenjeni gg. uradniki in delegatje J. S. K. J. Na osmeh zborovanju deluje pri vašem trudnopolnem delu narodu v korist. Zgradite jekleno podlago društva in Jednote in spomnite se malo na uboge štrajkarje v Westmoreland Co. Pa. Zdravstvujte!

Anton Jerina in John Močnik.

Calumet, Mich. 6. septembra.
Trikrat živijo kličem vsem cenjenim delegatom J. S. K. J. Naprej za narod naš.

Josip Gričar.

Aurora, Minn. 7. septembra.
Delavei na narodnem polju, na tisoče očij je uprljih na vas. Delujte na korist članov in Jednote, delujte za centralno blagajno in enakopravnost članic.

Društvo sv. Jožefa.

Ely, Minn. 7. september.
Congratulation and best wishes for successful convention we hope that this city will again be honored by selection of its citizen to supreme offices as well as headquarters.

Olaf Knutson, Mayor City of Ely.

Calumet, Mich. 7. septembra.
Delegat in uradnik J. S. K. J. bratski pozdrav. Da vam bog podočno delo za narod.

"Glasnik."

Calumet, Mich. 7. septembra.
Najboljši uspeh vam želi v bratskem pozdravom.

Mike Sunich, ml.

Moč Ravn, Pa. 7. septembra.
Društvo sv. Frančišku št. št. 1. S. K. J. vam želi najboljši uspeh in božnost na zborovanju.

Frank Maček, redsednik.

Rock Spring, Wyo. 7. septembra.

Ziveli bratje delegatje. Kljčem vam, delujte složno ter korakajte s časom napredka. Živeli.

Anton Justin.

Corona, Colo.

Iz vrha sveta vam želim uspeh in napredek ter vas vabim na ta krasni razgled iz višave pod nebom.

Jos. Mantel, ud. št. 1. Ely, Minn.

Cleveland, Ohio. 7. septembra.

Jednote so važen faktor za ves narod. Zavedajte se tega in delujte za njegovo korist. Obilo uspeha želi

"Uredništvo Amerike."

So. Chicago, Ill. 7. septembra.

Pozdrav vsem delegatom. Delujte na korist J. S. K. J. in za narod.

A. M. J. A.

Salida, Colo. 7. septembra.

Bratsko pozdravljeni delegatje na osmem zborovanju. Delujte za blagor naše matere Jednote ter blagor društva sv. Alojzija št. 78 v Salida, Colo. Vam kliče krepki živijo in svršni bratski pozdrav.

Odbor dr. sv. Alojzija št. 78.

Aspen, Colo. 7. septembra.

Za složno delovanje na korist članov in Jednote kličem vsem delegatom: Živeli!

Anton Škušec, član dr. sv. Barbare.

Ely, Minn. 7. septembra.

Slavnemu delegatom J. S. K. J. želimo veliko uspeha. Delujte složno za napredek našega naroda in slavne Jednote, zraven tega pa ne pozabite Minnesote.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 1. Ely, Minn.

Jos. J. Peshell, tajnik.

Cleveland, Ohio. 7. septembra.

Slava delegatom J. S. K. J. Želimo veliko uspeha pri delu za člane in za narod. Naše društvo je za starca dva razreda.

Odbor dr. sv. Janeza Krstnika št. 37

Calumet, Mich. 7. septembra.

Delujte za blagor naroda, bodite jedini, ker v tem je moč. Bodova konvencijska naj bode v Calumetu.

Za dr. sv. Cirila in Metoda: Sunich.

Salt Lake City, Utah. 7. septembra.

Jernej Kamnikar predsednik pozdravlja našega delegata Matija Šoberja. Vsem ostalim bratom želimo dober uspeh in napredek. Delujte na korist Jednote.

Pueblo, Colo. 7. septembra.

Pozdravljeni gr. delegatje slavne J. S. K. J. Delujte za narod in prosvit. Živela slavna Jednota! Nasprotujem razredom.

John Gaber, tajnik dr. Marija Požagaj, 42.

Dalje so dospela sledenja pisma na konvencijsko:

Od hrv. slov. podp. društva sv. Jakoba, Denver, Colo.; gospodinjskega društva sv. Ane odsek 143 N. H. Z. Denver, Colo.; Kr. slov. podp. društva št. 57, Export, Pa. Vsem se zakliče krepki trikratni: "Živeli!"

Konec seje ob šesti uri zvečer z molitvijo.

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Umrl je v deželnih bolnicah v Ljubljani. Frane Borštnar, kamnoški mojster v Dravljah.

S ceste. Ko je dne 29. m. m. peljala 13-letna Marija Kastelčeva po Gruberjevem mostu v Ljubljani ročni voziček tik ob robu hodnika, je pridržal za neko njen voznik in zadel s svojim vozom.

Delavske gibanje. Dne 30. m. m. se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ljubljani v Ameriko 40 Macedonov. Enačnik je z Aneško in 35 Slovencev in Hrvatov.

Umrla je v Borovnici mati g. Ivana Žitnika in gospa Kobi, Marija Žitnik, stara 85 let. — Na Dunaju je umrl v sanatorijskem ljubljanskem lekarnar Milan Leusnik, star 47 let. Truplo prepeljeno v Ljubljano.

Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni. Kranski deželni odbor je dovolil odborni za zgradbo jamskega muzeja v Postojni 1000 kron podpore.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu. Dne 29. velikega srpnja se je zagovarjal pri okrožnem sodišču v Novem mestu pred porotniki Alojzij Wolf, 17-letni posestnik sin, rodom Kočevar iz Rogatega hriba (Hornberg), žadi hudočestva uboja. V nedeljo, dne 5. ravnika je šel s svojimi tovarisci sovraščani v Gorenjo Židovico na proščenje. Popoldne so fanjci, že itak nekoliko vinjeni, pili še zadajce v Dolenjem Zdihovem v goščilni pri Hutterju in pri Vardjanu. Tu so pričeli pripraviti za lažkim ogljarki in prišlo bi bilo gotovo do pretepa, da jih nista gostilnari in službenarji orožnik pomirila. Šli so v drugi k Hutterju, potem zoper nazaj k Vardjanu. Janez Šmuk je pričel ločiti s pestimi po mizi in kričati. Šestdesetletni ozelenjeni kajžar Jakob Maurin, ki je tako zopet naskočil in oba sta padla na tla. Med tem je stopil Wolf k bližnjemu zidu, vafkal preeej velik kamen v žep in ga vrgel na Maurina, ko se mu je to približal na približno dva metra razdalje in je ta ravno hotel vstati, s tako silo nad tevo senec, da mu je čepinjan razbil na osem koscev in da je moč takoj na место izdihnil. — Obtožene je izgovarja s popolno pisanostjo; tudi zavojnik g. dr. Slame kaže zagovarja v tem smislu. A porotniki niso spoznali, da bi obtožene ravnila v popolni zgodovini.

Banka "Popolare triestina", katere je uživala že 40 let neomejeno zaupanje, je prisila v velike dnevninske stiske. Kaj je vzrok teh težko, ni znano. To dni je imel upravnih sestoj, v kateri je to zadevo obravnavati. Pričakuje se, da bosta predsednik Artelli in podpredsednik Vianello v skladu s predpisanimi pravili poskrbeli za izpolnjevanje obveznosti.

Ravnatelj državne višje realke v Gorici, Viktor Slop pl. Cadenberg, je imenovan za člena deželnega Šolskega sestava za izobraževanje in razvoj. Vsebuje skupino profesorjev in predmetov, ki jih je potreben za izobraževanje in razvoj.

Banka "Popolare triestina", katere je uživala že 40 let neomejeno zaupanje, je prisila v velike dnevninske stiske. Kaj je vzrok teh težko, ni znano. To dni je imel upravnih sestoj, v kateri je to zadevo obravnavati. Pričakuje se, da bosta predsednik Artelli in podpredsednik Vianello v skladu s predpisanimi pravili poskrbeli za izpolnjevanje obveznosti.

Zavoda kazenske. Bivši trgovce Alojzij Stua v Korminu je bil radi goljufive kride obsojen v trimesečno ječo, ravnotako tudi njegova žena. Vsled pritož

SLOVAN DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penns. s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomembni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Box 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK ŠEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomočni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, pred. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAŽIŠAR, nadzornik, Box 511 Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ BAVEDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunle, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHUVNI ZDRAVNIK:

E. E. BRAJLJEM, Greve St., Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, osim nih uradniki so ujedno prošeni pošiljati časnar naravnost na blagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V slujbo da oprijejo društvo tajnik pri mesecnih poročilih, ali sploh kjerisibidi v poročilih glavnega tajnika kakršno kakovost, naj se bo nemudoma naznam na urad glavnega tajnika, da se v prihodnjem popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NAMODA".

VELIKI PUNT.

Kmečka zgodba iz 18. stoletja. — Spisal Alojzij Remec.

(Dalje.)

"Tako... tako... Teto bi šel rad obiskat... Vidiš, sinko, premnogokrat hodiš k teti!" se je smehljal dobroški mož in mu žgal s kazalec.

"Saj nisem bil od jeseni nikjer, časti pater!"

"No, no... Že prav... Naj bo, za enkrat ti dovolim... Pozdravi mi blagordno gospo! Glej, da se o pravem času povrne!"

Student se je zahvalil in poklonil. Napravil se je in v sobi vzel slovo od očeta.

"Glej, da vse prav opraviš! Ostani mi zdrav, Štefan!"

"Zhognom!"

Še zadnjie sta si stisnila roko in se razšla. Šimon Golja se je obrnil proti soškemu mostu, sin pa je korakal čez Travnik na Žlahutnico, kjer je bila hiša njegove tete.

Stara gospa ga je prijazno sprejela. Omogoča se je bila z grajskim oskrbnikom v Tolminu, ki je pa kmalu umrl in ji zapustil precej premoženja. Preselila se je po moževi smrti v Gorico, kupila hišo in samotarišča v njej. Ker ji je edini sin umrl v zgodnji mladosti, je ljhbil nečaka Štefana, ki je bil tudi skoraj sirota, s podvojeno ljubeznijo.

"Ah, Štefan, v kako nevarnost se podajaš! Prosila sem tvojega očeta, naj te ne sili danes v Ročinj k Grozdovim, a ni se hotel vdati. Bogove, kaj mu ima tako važnega izporočiti?"

"Eh, nič posebenega ni, teta!" je odvrnil. "Na neke vrzne zadete se gre zavoljo Bandela!"

"Ah, saj res! Ta ludoboj Števec je danes polovil vse tolminske sejme. Skozi okno sem videla, kako so jih ustavili in zvezali. In 'če moje staje' re oči ne nisem! Je instituti Grozd med njimi. Ali ti, Štefan, nič ne veš?"

"Nič..." je odgovoril študent in pil vino in rezal potico, katero mu je bila ukazala primesti teti.

Solnce je bilo že nizko in je s poslednjim žarom zlatilo strehe in okna gorilskih hiš, ko se je Štefan poslavil od tete.

"Varno hodi, zlato moje dete!" je govorila in ga poškropila z blagoslovljeno vodo.

"Zbogom teta! Jutri bom že zopet v Gorici!" je zaklical študent in odšel po stremih stopnjiščah na dvorišče, kjer je blapee držal osredanega konjčka.

Zajezil ga je, pozdravil s kapico še enkrat "teta" in gledal skozi okno in odpekel skozi skozi vrata.

Hladen, mračen večer je objel polnega zmajja, z gora je pihał mrzel veter, tako, da se je moraj Štefan Golja temno zaviti v svoj plášť da ga 'n' zeblo.

Konj je letel kakor ptica, ker je bil izpočit, in študent je bil že daleč od Gorice, ko se je naredila popolna noč.

Cudine, nerazrešljive so bile misli mladega sela, ki je nesel kmetom počiv na boji za staro pravdo. Pa naj ni žudno, kajti v njegovi roki je bila jasna, srečna hodočestnost cele dežele, ali pa hodočestnost, tembolj temna in žlostnejša, nego je bila preteklost...

"Kaj bi premišljeval tako dolgo!" je izpregovoril oče. "Udarimo — čakali, prosili in trpeli smo dovolj!"

"Naj bo! Začnimo!" je izpregovoril Ivan s svečanim glasom.

Neka mračna senca je izginila tisti hip iz njegove duše in v njegovih očeh se je zalesketjal čudovit poguna in poslo.

Začnimo v imenu Božjega! Ti, Jerom, idi po bližnjih vseh po soški dolini proti Boveu in povabi za pojutrišnji večer vse tiste, ki so bili v noči svetega Mihaela na Mengorah, zopetja gor k Materi Božji, da domenimo, kdaj začnemo. Jaz pa pojdem s

konjem po idriški in kanalski dolini. Pustite mi smoluški so že pripravljene pri Mahnu pri Sveti Luciji. Idi, Jerom, in pazi, da se prezgodaj ne izroma!"

"Nikar se ne boj, saj vem, kaj je vojska!" je dejal berač ter se poslovi.

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Povsod so z nestrnostjo čakali, kdaj pride znamene za punt.

Načelniki kmetov so sklenili na Mengorah, da začnejo v ponedeljek, 27. marca. V noči pred tem dnevom, ko zavzoni po vseh, naj se vsi zberu. Vsakdo naj bo oboren, kakor more, kdor ima konja, naj prijezdji. V jutranjem mraku naj bodo že zbrani pri Sveti Luciji, od koder odrejeno po kanalski cesti v Gorico, da si z orožjem v roki poiščajo pri Bandelu in gospoški pravico.

Fantje so vrskali od veselja, ko so zaslislali ta poziv. Poiskali so cepe in kose in jih pripravili, nabrusili nože in kfor je imel kako puško v hiši, jo je očistil in nabasal.

Za mrzlimi zimskimi dnevi so namenili prišli gorkejši.

Južen veter je potegnil in odgnal oblake, marčno solnce, se je nasmejalo po dolgem času zemlji, ki je bila še vsa mrtva in mrzla, kakor bi bila začrpljena v težek groben sen.

A solnce se ni ustrašilo zimskega lica zemlje, ljubezni in vztrajne je sijalo nad gorami, ki so bile še vse odete v sneženi plášč.

Počasi, počasi je zmagoval pomlad nad zimo. Z belih gora so začeli teči potoki urnješje, sneg se je dan za dnevnim izgabljal, v prislončnih krajinah po dolinah ga ni bilo več. In tuintant je zrak prikukala iz zemlje kaka drobna evelka v pozdrav pomlad...

In tudi v kmečkih srečah je vstajala pomladanska slutnja o lepši bodočnosti. Spomin na "tako" robotno in davke je izginil, le ena misel je plamela v srečah: misel na svobodo.

III.

Jasno in čisto so se bleščale zvezde; raz snežene gore, ki so se motno videle v mraku, je pihala mirža jantrana sampa v dolinu. Iz vase se je jasnilo pritajenje — klic na "špor". Drobni, bojevi glasovi so se držili z globokimi, krepkimi v eno mogočno posveti, v kateri je plata ljudska moč in želja po prostosti po dolgem, dolgem času bleščevanja in suženjstva.

Frank Perko, tajnik društva, L. Box 101, Conemaugh, Pa. (31-8 15x v 2 d)

Ali hočete dobiti nekaj pojma o ANGLEŠČINI in AMERIŠKI PISAVI?

Prisom na nas. Poučujemo že dve leti potom dopisovanja angleščino in lepopisje. Pojasnila popolnoma zaston. Pišite še danes!

Slovenska korespondenčna šola, 6119 St. Clair Ave. (Special Box 10) Cleveland, Ohio.

"Hej, Klepec!" je zaklical, ko je prijavil pred hišo. "Zganita se in pojdi z nami!"

Odprlo se je okno in godnjav glas je odgovoril: "Le pojide sami, če mislite, da boste kaj opravili! Jaz ne naranam nositi kože na prodaj!"

(Dalje prihodnjih.)

NAZNANILO.

Gen. članom društva sv. Alojzija št. 36 J. S. K. J. v Conemaugh, Pa.

Na redni seji meseca avgusta 1910 je društvo sklenilo sledete:

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.

V ljudstvu je zavrelo in glasen klic je šel povsod: "Obračnajmo z Bandelom in z grofi, ki pijejo kmečko krič!"

Tudi Ivan je pripeljal še tisto uro konja iz hleva, ga osedal in odjahał klicat po vseh kmete na boji za staro pravdo in zlato prostost, dedščino kralja Matjaža...

Kakor ogenj je šla po doželi novica, da je Bandel napadel mirne sejmarje kakor razbojnike in tatove in jih dal zapreti.